

Stanisław Krakiewicz^[edytuj]

Stanisław Krakiewicz

1974

Data i miejsce urodzenia	16 maja 1892 Dubienka
Data i miejsce śmierci	4 stycznia 1985 Warszawa
Miejsce pochówku	Cmentarz ewangelicko-reformowany w Warszawie

Sekretarz PKEChB

Okres sprawowania	1945–1947
-------------------	-----------

Prezes ZKE

Okres sprawowania	1947–1950, 1953–1975
-------------------	----------------------

Wyznanie	bracia plynucy
Kościół	PKEChB , ZKE , KWCh

Odznaczenia

[Multimedia w Wikimedia Commons](#)

Stanisław Krakiewicz (ur. **16 maja 1892** w [Dubience](#), zm. **4 stycznia 1985** w [Warszawie](#)) – w [okresie międzywojennym](#) ministerialny radca prawny, brał czynny udział w działaniach wojennych w roku 1920 i 1939. Był wieloletnim działaczem i jednym z przywódców [wolnych chrześcijan](#). Po [wojnie](#) stał się jednym z założycieli [Zjednoczonego Kościoła Ewangelicznego](#), którego prezesem był w latach 1947–1975. [Aresztowano](#) go w 1950 roku i skazano na wieloletnie więzienie. Od 1952 roku po wyjściu na wolność w wyniku amnestii prowadził ugodową względem władz politykę, za co został kilkakrotnie wyróżniony. Pod koniec życia został usunięty z ZKE i przeszedł do baptystów.

Publikował na łamach „[Chrześcijanina](#)”, zbiór wybranych artykułów został wydany w książce *Aby byli jedno* (1975).

Dzieciństwo i młodość^[edytuj | edytuj kod]

Urodził się 16 maja 1892 roku w Dubience, w województwie lubelskim, w rzymskokatolickiej rodzinie^[1]. Ojciec, Franciszek Krakiewicz, prowadził przedsiębiorstwo przewozowe. Naukę rozpoczął w rodzinnej miejscowości, następnie uczył się w gimnazjum w [Hrubieszowie](#). Od IV klasy gimnazjalnej, ze względu na trudną sytuację materialną rodziny, sam pracował na własne utrzymanie. W 1912 roku otrzymał świadectwo maturalne. Wstąpił na wydział prawa na [Uniwersytecie Warszawskim](#). Studia ukończył w 1924 roku. Brał udział w [wojnie polsko-bolszewickiej](#) w roku 1920^[2]. W okresie studiów pracował jako osobisty sekretarz u ministrów [Pruchnika](#), [Jesionowskiego](#) i [Narutowicza](#)^[3].

Kariera prawnicza^[edytuj | edytuj kod]

Po ukończeniu studiów rozpoczął karierę urzędniczą. Najpierw pracował w wydziale prawno-budowlanym Ministerstwa Robót Publicznych. Od roku 1932 pracował w departamencie budownictwa [Ministerstwa Spraw Wewnętrznych](#)^[2], był zastępcą naczelnika Wydziału Prawno-Budowlanego w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych^[4]. W 1936 roku został zastępcą przewodniczącego Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej działającej przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych^[5].

W 1939 roku brał udział w [kampanii wrześniowej](#)^[2]. Podczas [okupacji niemieckiej](#) wraz z grupą polskich specjalistów przygotowywał projekty przyszłej odbudowy kraju. Współpracował wtedy z prof. [Pniewskim](#), Kuncewiczem, [Tołwińskim](#) i [Kaczorowskim](#)^[6]. Okres powstania warszawskiego spędził w Radości pod Warszawą^[7]. W latach powojennych pracował na stanowisku naczelnika wydziału prawnego w Ministerstwie Odbudowy Kraju. W roku 1953 przeszedł na emeryturę^[8].

Kariera duchownego^[edytuj | edytuj kod]

Podczas nagrywania kazania dla audycji „Głos Ewangelii z Warszawy” (1974)

Krakiewicz był początkowo [mariawita](#), w 1914 roku przyjął święcenia diakonatu z rąk bpa [M. Jakuba Próchniewskiego](#)^[9]. W 1925 roku przyłączył się do [Zrzeszenia Zwolenników Nauki Pierwotnych Chrześcijan](#) i wkrótce został przełożonym [Zboru Ewangelicznych Chrześcijan Wolnych](#) w Warszawie^[10]. Funkcję tę – później w ramach [ZKE](#) – pełnił przez ponad 50 lat. Podczas wojny prowadził bliską współpracę z [baptystami](#), którą kontynuował też w latach powojennych^[11]. W latach 1945–1947 był sekretarzem Zarządu [Polskiego Kościoła Ewangelicznych Chrześcijan Baptystów](#)^[12]. 24–26 maja 1947 wespół z [Szenderowskim](#) zorganizował „Konferencję Braterską” w [Ustroniu](#), na której powołano Zjednoczony Kościół Ewangeliczny, którego też został prezesem^[13].

Od roku 1949 był rozpracowywany przez [UB](#). Pierwsze jego charakterystyki były niedokładne, uznano go np. za katolika. Rozpracowujący go funkcjonariusze interesowali się jego działalnością podczas sanacji oraz niemieckiej okupacji^[14]. W nocy z 19 na 20 września 1950 został aresztowany przez [Urząd Bezpieczeństwa](#), pod zarzutem „roboty wywiadowczej”. W grudniu 1951 został skazany na wieloletnie więzienie za „działalność antypaństwową”^[15]. W uzasadnieniu

wyroku zarzucono: „W 1932 Krakiewicz w Warszawie otrzymał od Götzego broszurkę pt. «Co nas czeka», którą po przeczytaniu przechowywał w swojej biblioteczce do dnia zatrzymania tj. 19 września 1950 r. W broszurce tej pt. «Bolszewizm i Komunizm» w oszczerczy sposób przedstawia się stosunki panujące w Związku Radzieckim w latach dwudziestych na odcinku wychowania młodzieży i sytuacji polityczno-gospodarczej. W 1946 r. osk. Krakiewicz nawiązał ponownie kontakty z przedstawicielami zagranicznych misji należących do pokrewnych sekt, a to z Leas'em i Fugowskim, z którymi przeprowadzał rozmowy na tematy sytuacji gospodarczej w Polsce. Latem 1946 r. w Warszawie osk. Krakiewicz przyjął od Leasa 100 dol. papierowych jako zapomogę..., które w czerwcu 1950 r., sprzedał nieustalonej osobie w Warszawie za 200 000 zł, a pieniądze osk. Krakiewicz zużył na finansowanie obrońcy w procesie swojej krewnej...^{[16][17]}. Podczas pobytu w więzieniu wyciągnął odpowiednie wnioski, „zdystansował się do własnej przeszłości” i zdecydował się na współpracę z komunistyczną władzą^[18]. Objęła go amnestia w końcu 1952 roku^[19].

Urząd do Spraw Wyznań po przeprowadzonych konsultacjach z przedstawicielami ZKE przedstawi następujące propozycje:

1. Wyraził zgodę na wybór proponowanego składu Prezydium Rady Kościoła.
2. Na stałobieżną pracę Kościoła w dalszym ciągu pozostał Stanisław Krakiewicz, który swoją postawą i osobowością spełnia rolę konsolidującą i stabilizującą w Kościele. Jest on także lojalny w stosunku do władz państwowych.
3. Dążyć należy w skład Prezydium nie wchodzi:
 - Makaryowicz Teodor - dotychczasowy skarbnik Kościoła. Zamierza ufać się do Kanady na pobyt stały.
 - Bujewski Paweł - reprezentuje b. Kościół Chrześcijański. Wykazuje tendencje odrodzowe.
 - Sacewicz Jerzy - reprezentuje b. Kościół Chrześcijański. Skłamał promilowany współpracę z władzami ludzimi. Wykazuje tendencje odrodzowe. Styrkował kontakty z osobami nam wrogimi w USA / Paul Bujan /.
 - Berek Grzegorz - świątek religijny. Nie podporządkowuje się władzom obojętnym.

Fragment *Notatki* pracownika UdSW, 18 listopada 1968 (AAN UdSW 131/482).

Po wyjściu na wolność został wybrany na prezesa ZKE. Jako prezes wielokrotnie łamał obowiązujący Statut ZKE. Zgłaszając swoją kandydaturę na prezesa mawiał: „przyjmę stanowisko prezesa Rady, jeśli Bracia powierzą mi ten mandat”^[19]. Jako prezes realizował wytyczne władz odnośnie do ZKE^[20], hamował inicjatywy wewnątrzkościelne i był gwarantem właściwego kursu politycznego Kościoła^[18]. Był tajnym współpracownikiem UB, miał pseudonim „Jan Bąk”^[21]. Bezpieka na ogół pozytywnie oceniała jego postawę, według Ryszarda Michalaka w latach 60. bezpieka tylko raz wyraziła wątpliwość, co do jego postawy^[22]. Miał dobre kontakty z Urzędem do Spraw Wyznań, ufał mu Serafin Kiryłowicz. Kiryłowicz pod wpływem Krakiewicza przeciwstawiał się tendencjom separatystycznym w ZKE^[23].

W latach 60. miał osiągnięcia w skutecznym rozwiązywaniu konfliktów na poziomie zborowym^[18]. W Międzyrzeczu usiłował przechwycić część wyznawców z Kościoła Metodystów tworząc placówkę ZKE^[24]. W roku 1966 w Zielonej Górze przyciągnął do zboru grupę świadków Jehowy, co zostało pozytywnie ocenione przez władze. Również w Żarach próbował pozyskać wyznawców innych grup religijnych^[25]. Jako prezes ZKE odbył kilkanaście podróży zagranicznych^[26]. W piśmie do prezbiterów okręgowych z 12 grudnia 1970 roku poinformował, że ZKE nie jest upoważniony do działania poza granicami kraju i w związku z tym nie ma prawa przemykania rosyjskich Biblii do ZSRR^[27]. Aktywnie uczestniczył w działalności Polskiej Rady Ekumenicznej i Chrześcijańskiej Konferencji Pokojowej^[28].

Z funkcji prezesa został odsunięty w 1975 roku na VIII Synodzie Kościoła. W tej sytuacji zwrócił się o pomoc do Urzędu ds. Wyznań, zapewniając o swej lojalności i patriotyzmie^[29]. Krytykował jednocześnie niektórych działaczy ZKE, zarzucając im, że są „niesubordynowani, powiązani z Zachodem, niepatriotyczni”^[30]. Władze nie udzieliły mu jednak wsparcia, prawdopodobnie uznały, że Krakiewicz już się wystąpił^[29]. Po zdjęciu z funkcji prezesa nadano mu, na prośbę Konstantego Sacewicza jego następcy, tytuł honorowego prezesa^[31]. Odsunięcie Krakiewicza z Prezydium ZKE zapoczątkowało postępujące „rozluźnienie” w ZKE^[29].

W końcu lat 70., będąc pastorem zboru centralnego, wygłaszał maryjne kazania. Z tego powodu Edward Czajko zarzucił mu na łamach „Chrześcijanina” odejście od chrystocentryzmu^[32].

8 marca 1980 roku na posiedzeniu Rady Kościoła omawiano „sprawę Krakiewicza” i I Zboru warszawskiego. Krakiewicza obwiniano za wszelkie zło w Kościele. Bronili go tylko wolni chrześcijanie, którzy nie chcieli przyjąć do wiadomości, że Krakiewicz ponosi główną winę za złą sytuację w Kościele^[33]. Krakiewicz został pozbawiony tytułu honorowego prezesa, zdjęty ze stanowiska pastora, ponadto został wyłączony z lokalnego warszawskiego zboru ze względu na ujawnienie niemoralnego i niechrześcijańskiego stylu życia^[34]. Po usunięciu z ZKE zaczął uczęszczać do [baptystycznego zboru w Warszawie](#)^[28]. Zmarł 4 stycznia 1985 roku, pochowany został na [Cmentarzu ewangelicko-reformowanym w Warszawie](#)^[35] (kwatery N-1-32)^[36].

Działalność publicystyczna^[edytuj | edytuj kod]

Grób Stanisława Krakiewicza na cmentarzu reformowanym przy ul. Żytniej w Warszawie

Jest autorem licznych artykułów na łamach „Chrześcijanina”, zbiór wybranych artykułów został wydany w książce *Aby byli jedno* (1975)^[a]. Tytuł pochodzi od jednego z artykułów.

W 1969 roku z okazji 25-lecia Polski Ludowej opublikował na łamach „Chrześcijanina” wiernopoddańczy artykuł „Polska – to wielka rzecz”^[37]. Cytat z artykułu „Polska – to wielka rzecz”:

W 1918 roku odrodziła się Rzeczpospolita Polska, wymarzona przez całe pokolenia Polaków. (...) Nie była zjednoczona politycznie, gospodarczo i kulturalnie. Była słaba militarnie. Była w pełni wolna, ale także rozchwiana wewnętrznie, obciążona zbyt wieloma śladami po niewoli. (...) Mimo zrywu, mimo wysiłku nie udało się przetrwać straszliwej próby, jaką była II wojna światowa i cały zespół przyczyn i zjawisk towarzyszących jej i wywołujących ją^[38]. (...) Państwo Ludowe, w którym z łaski Bożej żyjemy i pracujemy, zagwarantowało wszystkim obywatelom wolność religijną i po raz pierwszy w naszej historii narodowej tak konsekwentnie zaprowadziło pełne równouprawnienie wszystkich wyznań, a także zapewniło wszystkim Kościołom równe prawa w ramach obowiązującego ustawodawstwa państwowego. Stosunek państwa do Kościoła oparty został na zasadach równości i wolności. Nie tylko z historii, ale z własnych doświadczeń życiowych znamy fakty nietolerancji i dyskryminacji. Władze naszej Ojczyzny wyrównały dług zaciągnięty wobec historii, ustanawiając jednakowe prawa dla wielkich i małych społeczności kościelnych^[39].

Publikacje^[edytuj | edytuj kod]

- *Prawo budowlane i zagospodarowanie przestrzenne oraz odbudowa. Cz. 1, (Przepisy wydane po wojnie)* (1947) [współautorstwo]
- *Prawo budowlane i zagospodarowanie przestrzenne oraz odbudowa. Cz. 2, (Przepisy wydane przed wojną)* (1948) [współautorstwo]
- *Prawo budowlane i zagospodarowanie przestrzenne oraz odbudowa. Uzupełnienie części 1, (Przepisy wydane w czasie druku książki do dnia 27.I.1948 r.)* (1948) [współautorstwo]
- *Prawo budowlane i zabudowanie osiedli oraz odbudowa. Cz. 3, Przepisy wydane po 1.IX.1947 r.* (1949) [współautorstwo]
- *Prawo budowlane i zabudowanie osiedli oraz odbudowa* (1951) [współautorstwo]
- *Aby byli jedno* (1975)

Ordery i odznaczenia^[edytuj | edytuj kod]

- Krzyż Kawalerski [Orderu Odrodzenia Polski](#)
- Złoty [Krzyż Zasługi](#) (dwukrotnie: po raz pierwszy 11 listopada 1936^[40])
- [Medal 30-lecia Polski Ludowej](#)^[26]